

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Yhteenvetosivu: Pelastustoimen talouden tila ja tuottavuus 2024

Kyselyn täyttämisen voi keskeyttää ja tallentaa jokaisen sivun lopussa olevasta painikkeesta (tallenna ja jatka myöhemmin). Lomakkeen täydentämistä voi jatkaa tallentamisen jälkeen saamastanne yksilöidystä linkistä (ottakaa linkki talteen). Tämän muokkauslinkin voi myös jakaa muille asiantuntijoille tietojen täydentämistä varten. Täydentämisen jälkeen tiedot tallennetaan järjestelmään tallennus -painikkella (tallenna ja jatka myöhemmin).

Valmiiden vastausten lähetyks (lähetä) varmistetaan lopuksi ”haluan lähettää vastaukseni”-rastilla. Huom! Kun vastaukset on lähetetty ja yhteenvetosivu on suljettu, vastauksia ei pääse enää muokkaamaan. Lähettämisen jälkeen saatte yhteenvedon lähetetyistä Webropol-vastauksistanne. Vastaukset voi tallentaa itselleen PDF-tiedostona tai lähettää ne sähköpostiin.

Pyydä tarvittaessa henkilökohtainen vastauslinkki sähköpostilla (tiina.etelalahti@gov.fi).

Hyvinvointialue raportoi tilinpäätöstiedot palveluluokittain Valtiokonttorille 31.5.2024 mennessä. Tästä syystä pelastustoimen tilinpäätöstietoja ei tarvitse raportoida hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä.

Pelastustoimen toiminnan ja talouden seuraamiseksi ja arvioimiseksi tarvitaan täydentävää tietoa kustannuksista, joista ei tällä hetkellä saada kansallista tietoa Valtiokonttorin talousraportoinnin kautta.

Siltä osin, kun taloustietoja pyydetään raportoimaan, raportointi tehdään pelastustoimen palveluluokkien (onnettomuuksien ehkäisy 4802, vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta 4803, öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta 4804, pelastustoiminta 4805 sekä varautuminen ja väestönsuojelu 4808) mukaisesti. Kyseessä on vain pelastuslain mukaisten tehtävien kustannukset, ja muun kuin pelastuslain nojalla hoidettavien tehtävien kustannuksia kysytään erillisessä kysymyksessä. Vaikka pelastustoimi hoitaisi hyvinvointialueella myös muita kuin pelastuslain mukaisia tehtäviä (esim. ensihoito), niiden kustannuksia ei siis tule sisällyttää muiden kysymysten vastauksiin.

Taloustiedot perustuvat vuoden 2024 tilinpäätökseen ja tiedot kootaan 31.12.2024 mukaan, jollei muuta ole sanottu. Tiedot raportoidaan ilman etumerkkejä, jollei toisin kysymyksessä ohjeisteta.

Tilinpäätöstietojen ja hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä ja sen liitteissä annettujen tietojen pohjalta laaditaan pelastustoimen talouden tilaa koskeva selvitys sisäministeriössä ja aluehallintovirastoissa.

Sisäministeriön vuosittaisessa selvityksessä ja aluehallintovirastojen vuosittaisissa asiantuntija-arvioissa verrataan kunkin hyvinvointialueen pelastustoimen talouden tilaa suhteessa muihin ja valtakunnalliseen keskiarvoon.

Vastaajan tiedot

Etunimi	Kimmo
Sukunimi	Markkanen
Ammatti- tai virkanimike	Palveluyksikköjohtaja
Matkapuhelin	050 5922884
Sähköposti	kimmo.markkanen@pelastustoimi.fi

Hyvinvointialue

Länsi-Uusimaa

5. Pelastustoimen talouden tila

5.1. Talousarvion toteuma ja kuvaus rahoituksen riittävydestä lakisääteisiin palveluihin

Talousarvion toteumassa pyydetään huomioimaan sekä sisäiset että ulkoiset kulu- ja tuottoerät (ml. vyörytyskulut ja -tuotot). Mikäli muutostalousarvioita on tehty vuoden 2024 aikana, pyydetään toteumaa vertaamaan viimeisimpään aluevaltuustossa hyväksyttyyn talousarvioon.

Talousarvion toteuma yli-/alijäämä € (kirjaa ylijäämä + -merkkisenä ja alijäämä - -merkkisenä)	2800000
Talousarvion toteuman yli/alijäämä %-osuus	9

Kuvaus talousarvion 2024 toteumasta (kulut ja tuotot)

Talousarvion toteuma pelastustoimi: ylijäämä 2,8 milj. euroa, 9 %. (poistot mukana, ei vyörytyksiä). Pelastuslaitos pysyi talousarviossa 2024. Toimintakate toteutui alustavien tilinpäätöstietojen mukaan 36,1 M€ (tilanne 14.3.2025). Pelastustoimen osuus toimintakatteesta oli 33,2 M €. Ensihoidon tulos oli 2,9 M€ alijäämäinen.

Kuvaus vuoden 2024 rahoituksen riittävydestä lakisääteisiin palveluihin kyseisen vuoden osalta. Huomioi kuvauksessa myös mahdollisten säästöjen vaikutus palvelutasoon. Huomioithan myös, että toteutettuja säästötoimenpiteitä kysytään tarkemmin myöhemmin.

Kokonaisuutena pelastuslaitokselle ja Länsi-Uudenmaan pelastustoimelle osoitettu rahoitus ei ole ollut riittävä kaikkien lainsäädännöstä ja palvelutasopäätöksestä johdettujen tavoitteiden toteuttamiseksi. Toiminnassa on jouduttu panostamaan kiireelliseen hälytystoimintaan tarvittaviin palveluihin ja onnettomuuksien ehkäisyn tehtävissä sekä varautumisen edellyttämistä järjestelyistä on jouduttu tinkimään.

Pelastuslaitoksen talousarviokehys vaati mittavia sopeutustoimia. Osa suunnittelu- ja tukitehtävistä jäädytettiin vuoden ajaksi, palveluiden ja tarvikkeiden ostoja supistettiin, leasingkuluissa säästettiin ja tarkkaan työvuoro- ja ylitöiden hallintaan kiinnitettiin huomiota. Sopeutustoimet olivat haastavia, mutta eivät kuitenkaan vaarantaneet palvelutasoa. Pelastustoimen sopeutukset olivat suuruusluokaltaan 1,5 M€ ja ensihoidon 1,6 M€.

Erityinen haaste on ollut toteuttaa tarvittavat korvausinvestoinnit suunnitellussa aikataulussa, kun lainanottovalttuudet ja toisaalta poistolaskennan mukaisten poistojen tarvitsema käyttötalouden kehys eivät kohtaa kaikilta osin. Investointiohjelma toteutui alkuperäistä suunnitelmaa pienempänä. 2,4 milj euron investointimäärärahalla toteutettiin kriittisimmät korvausinvestoinnit.

Haasteista huolimatta toimintavalmiusaikavaatimuksiin on enimmäkseen kyetty vastaamaan. Tulee kuitenkin huomioida, että toimintavalmiusaika ei kaikin osin toteudu, jos paloasemat ovat vaajaamiehityksellä, jolloin tarvitaan paikalle toisen aseman yksikkö.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi 10.4.2024 korjausmääräyksen palvelujen tasossa havaittujen huomattavien puutteiden korjaamiseksi. Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 4.12.2024 selvityspyynnön Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen A- ja B-kiireellisille tehtäville hälyttämä muodostelmista koskien tilannetta, että hälytetty yksikkö on vajaavahvuinen. 10.4.2024 annetussa korjausmääräyksessä on välitavoitteena, että vuoden 2024 loppuun mennessä ensimmäinen yksikkö saavuttaa A- ja B-kiireellisissä pelastustehtävissä Espoon Otaniemessä sijaitsevat tietyt riskiruudut lain edellyttämällä tavalla riskien ja uhkien mukaisesti. Tätä tavoitetta ei ole pystytty määrääjassa toteuttamaan Otaniemen väliaikaisen paloaseman aloittamisen siirtyessä vuoden 2025 puolelle. Otaniemen pelastusyksikön toteuttamislaajuudesta riippuen kustannusvaikutukset vuositasolla toteutunevat välillä 0,5–2,0 milj€. Uudet vuonna 2024 käyttöönotetut Matinkylän ja Espoonlahden paloasemat nostavat vuokratkustannuksia.

5.2. Palveluluokat

5.2.1. Pelastustoimelle kohdistettavat toimialariippumattomat hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset

Toimialariippumattomilla hallinto- ja tukipalveluilla tarkoitetaan esim. johdon, talous- ja henkilöstöhallinnon, toimialariippumattomien ICT-palveluiden ja -järjestelmien, tietojohtamisen, hankintapalveluiden, viestinnän, puhtauspalveluiden ja työterveyshuollon kustannuksia sekä sisäisiä vuokria, jotka vyörytetään konsernista toimialalle. Sisäisellä vuokralla tarkoitetaan hyvinvointialueen omistamien kiinteistöjen käytöstä maksettavaa vuokraa tai esim. koneiden ja kaluston leasingista aiheutunutta vuokraa.

Niissä tapauksissa, joissa sisäinen hinnoittelu ei ole mahdollista tai muutoin perusteltua, vyörytetään keskitetyt kustannukset laskennallisesti laskentakohteille. Vyörytyskulujen jakotekijöinä voidaan käyttää esimerkiksi toimintakuluja, henkilöstömäärää tai palkkamenoja, päätelaitteiden, käyttäjien tai lisenssien määrää, palvelujen ostoja tai tilojen neliömäärää. Paremmin aiheuttamisperiaatetta noudattavaa tapaa voi kuitenkin aina käyttää.

(Lähde: HVA-AURA-käsikirja)

Pelastustoimelle kohdistettavat toimialariippumattomat hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset €*	7200000
* josta pelastustoimelle kohdistetut sisäiset vuokrat yhteensä €	4800000
* josta toimialariippumattomien ICT-palveluiden ja -järjestelmien kustannukset €	400000

Kuvaus pelastustoimelle kohdistettavien toimialariippumattomien hallinto- ja tukipalveluiden vyörytyskulujen jakoperusteista.

Pelastustoimelle kohdistettujen sisäisiin vuokriin sisältyy leasingvuokria 1,6miljoonaa euroa.

Varasto-, logistiikkapalvelut jyvitetään tilausrivien mukaan. Asiointipalvelut henkilöstömäärän mukaan. Tukipalveluiden yleiskustannukset, yhteiset järjestelmät yms. käytön ja henkilöstömäärän mukaan. Puhtauspalvelut, vuokrat: kohteet ja neliöt. Muut palvelut käytön mukaan.

5.2.2. Pelastustoimen toimialasidonnaisten hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset

Pelastustoimen tukipalveluilla tarkoitetaan esim. turvallisuusverkon, pelastusajoneuvojen ja kaluston hankinnan ja huollon, viestitekniikan ja henkilöstön toimintakyvyn seurannan kustannuksia. (Lähde: HVA-AURA-käsikirja).

Pelastustoimen toimialasidonnaiset hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset €	3000000
--	---------

Kuvaus pelastustoimen toimialasidonnaisten hallinto- ja tukipalveluiden sisällöstä

Tuotannon tuki: palvelujen, aineet, tarvikkeet ja tavarat -ostot, muu kuin ICT palvelut.

Henkilöstökulut: Tilannekeskus, materiaali palvelut, henkilöstöresurssien hallinta.

5.3. Muun kuin pelastuslain nojalla hoidettavien tehtävien kokonaiskustannukset

5.3.1. Ensihoitopalvelu (2604)

Pelastustoimen toteuttaman ensihoitopalvelun (2604) kokonaiskustannukset eriteltynä ensihoidon ja ensivasteen kustannuksiin. Kokonaiskustannuksilla tarkoitetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisia kokonaiskustannuksia. Kokonaiskustannustiedolla tarkoitetaan toimintakuluja lisättynä poistoilla, rahoituskuluilla sekä muilla mahdollisilla laskennallisilla erillä, joista on vähennetty toimintaan kuulumattomat kulut. Kokonaiskustannuksista ei vähennetä asiakasmaksuja, eikä sekalaisia tuottoja vastaavaa kulujen osuutta. (Lähde: HVA-AURA-käsikirja)

Ensihoitopalvelu € *	19200000
* josta ensivaste €	0
* josta ensihoito €	19200000

5.3.2. Yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolinen toiminta, yleisen toimialan tehtävät (6020)

Lakisääteisten tehtävien lisäksi hyvinvointialueella voi olla rajoitetun yleisen toimialan tehtäviä eli tehtäviä, jotka tukevat sen lakisääteisiä tehtäviä, ja/tai hyvinvointialueen kilpailuilla markkinoilla tapahtuvaa toimintaa. Yleisen toimialan tehtävät eivät ole hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä, eikä niitä rahoiteta valtion rahoituksella. Esimerkkejä yleisen toimialan tehtävistä: rikos- ja riita-asioiden sovittelu, ulkoisille asiakkaille myytävät tukipalvelut, turvallisuuskoulutukset sekä sammutinhuolto, väestönsuojat, pelastuskoulu, kuntien varautumisen tukeminen, osin tai kokonaan ulkopuolisella rahoituksella toteutettavat hankkeet, jotka eivät liity lakisääteisen toiminnan kehittämiseen. (Lähde: HVA-AURA-käsikirja)

Yleiskatteisen toiminnan ulkopuolinen toiminta, yleisen toimialan tehtävät €	0
--	---

Kuvaus yleisen toimialan tehtäviin ja hankkeisiin osallistumisesta

Ei ole osallistuttu.

5.4. Kulurakenne

5.4.1. Pelastustoimeen kohdistuvat ICT-palveluiden ja -järjestelmien kustannukset

ICT-kustannuksilla tarkoitetaan esim. ICT-palvelujen ostoja (mm. tietotekniikan konesali- ja kapasiteettipalvelut, ohjelmistolisenssimaksut, tietotekniikan asiantuntija- ja konsulttipalvelut, muut tietotekniikkapalvelut, kuten tieto- ja dataliikennemaksut), ICT-leasingvuokria (tietokoneet ja viestintälaitteet) sekä ICT-palvelujen oman henkilötöyön kuluja. (Lähde: HVA-AURA-käsikirja)

Pelastustoimelle kustannuksia aiheuttavat ICT-palvelut ja -järjestelmät tulisi olla kuvattuna hyvinvointialueen tiedonhallintamallissa.

Pelastustoimeen kohdistuvat ICT-palveluiden ja -järjestelmien kustannukset yhteensä € *	1200000
* josta ICT-palvelujen ostot €	900000
* josta ICT-leasingvuokrat €	0
* josta ICT-palvelujen oman henkilötöön kulut €	300000
* josta muut €, mitkä? (kuva alle)	0

Muut kulut, mitkä?

Ei ole. Omaan henkilötööhön sisältyy 2 järjestelmäasiantuntijaa, 2,5 viestiasiantajaa ja 2 suunnittelijaa.

5.5. Hyvinvointialueen pelastustoimeen kohdistuvat sivutoimisen henkilöstön ja sopimuspalokuntien kustannukset

Sivutoiminen henkilöstö ja sopimuspalokunnat ja näiden elinvoimaisuus ovat keskeinen osa pelastustoimen järjestelmää. Kustannukset eritellään sivutoimisen henkilöstön ja sopimuspalokunnille maksettujen korvausten osalta. Sivutoimisten henkilöiden henkilöstö- ja muita kustannuksia voivat olla esim. sivutoimisten palkkakustannukset, vakuutukset, työterveyshuolto, koulutus ja varallaolo.

5.5.1. Sivutoimisten henkilöiden henkilöstö- ja muut kustannukset

Sivutoimisten henkilöiden henkilöstö- ja muut kustannukset €	100000
--	--------

5.5.2. Palokuntasopimusten perusteella sopimuspalokunnille maksetut korvaukset

Palokuntasopimuksen perusteella sopimuspalokunnille maksetut korvaukset €	1600000
---	---------

Kuvaus palokuntasopimuksen perusteella sopimuspalokunnille maksettujen korvausten sisällöstä

Maksetaan toimintakorvausta, peruskorvausta ja erikseen kiinteistöjen ylläpitokorvausta niille palokunnille, jotka omistavat omat kiinteistönsä

5.5.3. Muut mahdolliset sopimuspalokunnille maksetut korvaukset, joista ei ole sovittu palokuntasopimuksessa

Onko sopimuspalokunnille maksettu muita mahdollisia korvauksia, joista ei ole sovittu palokuntasopimuksessa?

Ei

Jos muita mahdollisia korvauksia on maksettu

Sopimuspalokunnille maksetut korvaukset €	0
---	---

Kuvaus sopimuspalokunnille maksettujen korvausten sisällöstä

Ei ole

5.6. Vuonna 2024 toteutuneet säästöt

Säästötoimenpiteiden osalta kartoitetaan vuonna 2024 pelastustoimen toteutuneita säästöjä. Huomioithan, että tuottavuuteen kohdistuvia toimenpiteitä vuonna 2024 pyydetään kuvaamaan erillisessä kohdassa.

Toteutuneet säästöt yhteensä €	1500000
--------------------------------	---------

Kuvaus toteutetuista säästötoimenpiteistä kohdistuen käyttötalouteen (henkilöstö, palvelujen ostot, ym.) ja investointeihin

Pelastuslaitoksen talousarviokehys vaati mittavia sopeutustoimia. Osa suunnittelu- ja tukitehtävistä jäädytettiin vuoden ajaksi 0,9 M€, palveluiden ja tarvikkeiden ostoja supistettiin 0,2 M€, leasingkuluissa säästettiin 0,6 M€, ja tarkkaan työvuoro- ja ylitöiden hallintaan kiinnitettiin huomiota. Sopeutustoimet olivat haastavia, mutta eivät kuitenkaan vaarantaneet palvelutasoa. Pelastustoimen sopeutukset olivat suuruusluokaltaan 1,5 M€ ja ensihoidon 1,6 M€. Investointiohjelman sopeutus oli 2 M€.

5.7. Kehitysnäkymät yleiskatteisen rahoituksen riittävyyden osalta

Tietoa tarvitaan kuluvan vuoden 2025, sitä seuraavan vuoden 2026 ja seuraavan julkisen talouden suunnitelman kehyskauden 2027–2030 rahoituksen riittävyyden arvioimiseksi. Kuvauksessa tulee huomioida kustannusten nousupaineita aiheuttavat tekijät eriteltynä vuoden 2025, 2026 sekä vuosien 2027–2030 osalta.

Kuvaus yleiskatteisen rahoituksen riittävyyden kehitysnäkymistä hyvinvointialueen pelastustoimessa vuonna 2025

Talousarvio 2025 on tehty tasapainoisen ja tiukan taloushallinnan periaatteilla. Talousarviossa on huomioitu tarvittavat toiminnalliset muutokset, palkankorotukset ja hintojen nousupaineet. Vuosi 2024 osoitti, että kustannustasoa on mahdollista myös laskea hallitusti. Onnettomuuksien ehkäisyn tehtävissä on jouduttu vuonna 2024 tinkimään kehittämisestä ja venymään henkilöstön jaksamisen kustannuksella. Paljon on uusia ajatuksia, kehitystarpeita ja toimintaympäristöstä johtuvia palvelutarpeita, mutta nykyisillä resursseilla niitä ei ole mahdollista saavuttaa. Vuonna 2024 on aloitettu yhteistoiminta-alueen yhteisen tilanne- ja johtokeskustoiminnan rakentaminen ja toiminta käynnistyy vuoden 2025 aikana täysimääräisenä. Helmikuussa yhteistoiminta-alue tasoisena ja huhtikuussa kansallisella tasolla. Tilannekuvatoiminta aloitettiin jo v. 2024 syksyllä osana valtakunnallista pelastustoiminnan johtamisjärjestelmää. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen arvioitu osuus on noin 240 000 €. Lisäksi nykyinen tilannekeskuksen toiminta on tarpeen säilyttää, jolloin

siitä ei voida laskea kustannusten alentamista.

Jatkuvuudenhallinnan ja varautumisen näkökulmasta materiaalsen varautumisen kustannukset tulevat nousemaan sekä varajärjestelmiin kohdistuu kustannuspaineita.

Myös henkilöstökustannukset ovat nousussa, työehtosopimusratkaisuista johtuen. Palkankorostusten vaikutus tulee olemaan arviolta 6 % vuonna 2025.

Kuvaus yleiskatteisen rahoituksen riittävyyden kehitysnäkymistä hyvinvointialueen pelastustoimessa vuonna 2026

Tulevien vuosien rahoitustasapainoa haastaa erityisesti mahdolliset paloasemaverkoston kehityskulut. Mahdolliset uudet paloasemat nostavat kustannustasoa merkittävästi. Tulevien vuosien osalta rahoituksen riittävyyttä tukee rakenteellisten ja hallinnollisten muutosten kehittäminen ja läpivienti.

Onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen suunnitelmallinen kehitystyö vaatisi riittävästi henkilöresursseja. Jo nyt on nähtävissä toimintaympäristön muutosten ja lainsäädännön muutosten myötä, että paloriskivalvontaan liittyvät tehtävät tulevat lisääntymään lähitulevaisuudessa ja siihen tarvittaisiin merkittävästi lisää resursseja. Samoin asuinrakennusten valvontaan tarvittaisiin lisää resursseja, jotta päästäisiin parempaan riskiperusteiseen valvontaan.

Hyvinvointialueen sisäistä yhteistyötä tulisi tiivistää ja kehittää alueen asukkaiden asumisen turvallisuuteen liittyvien toimintojen osalta. Myös yhteistyön rakentaminen erilaisten järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa tarvitsee tekijänsä. Väestön vanhetessa ja iäkkäiden henkilöiden asuessa pidempään kotona on asumisen turvallisuuden kehittämiseksi tehtävä tiiviimpää yhteistyötä pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisy -toiminnon sekä sosiaali- ja terveystalouden kanssa.

Kokonaisuutena on haastava arvioida miten yleiskatteellinen rahoitus riittää tulevina vuosina, koska hyvinvointialueen päätöksenteossa joudutaan pelastustoimen laskennallinen rahoitus allokoimaan osana kokonaisrahoitusta, jolloin on riskinä, että kasvavien sosiaali- ja terveystalouden palvelutarpeen tarvitsema rahoitus saattaa viedä päätöksenteossa keskeisen huomion. Käytännössä nykyinen rahoitustaso riittää turvaamaan palvelut, mutta resilienssin kehittäminen jää vajaaksi ja investointivelka kasvaa, kaluston ikääntyessä.

Kustannuspaineita arvioidaan edelleen tulevan ICT-toimintamenojen kasvun myötä, jonka arvioidaan olevan 3–5 % vuosittain. Hyvinvointialueen pelastustoimen kustannustaso tulee nousemaan kansallisten hankkeiden hankerahoituksen loppuessa (mm. Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmä, sähköinen asiointi ja viranomaisten yh-teinen kenttäjärjestelmä eli KEJO). Eli yhteisen ICT:n kehittämisrahoitus loppuu näillä näkymin vuonna 2026 ja tällä hetkellä on epävarma, miten rahoituksen riittävyys turvataan osana julkisen talouden suunnitteluprosessia (JTS).

Kuvaus yleiskatteisen rahoituksen riittävyyden kehitysnäkymistä hyvinvointialueen pelastustoimessa vuosina 2027–2030

Seuraavien 3–5 vuoden kuluessa voidaan arvioida syntyvän uusia kustannuksia ja kustannuspaineita johtuen mm. alueen toimintaympäristön muutoksista sekä henkilöstökuluista ja ICT-menoista. Alueen väestönkasvun ja demografian muutosten myötä palvelutarpeen kysyntä, johtaa uusien paloasemien perustamiseen, jotta toimintavalmiusaikatavoitteet voidaan saavuttaa. Erityisen ongelmallinen on Kaakkois-Espoon alue (Otaniemi), mutta myös kasvukäytävät raideliikennetarkaisujen myötä. Toimintavalmiuden parantaminen Otaniemen alueella tulee vaikuttamaan kustannuksiin

Paloasemaverkoston kehitystarpeita tarkastellaan riskiruutuaineiston päivittymisen yhteydessä, johon tulee vaikuttamaan myös toimintavalmiuden suunnitteluohjeen muutokset. Masalaan on suunnitteilla

paloasema 2020-luvun loppupuolella, riippuen kaavoituksen etenemisestä.

Tulevina vuosina palkankorotukset nostavat työnantajakustannuksia 3-5% vuodessa.

5.8. Pelastustoimen investoinnit

5.8.1. Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset

Mitä uusia investointeja tai investointia vastaavia sopimuksia on odotettavissa vuodelle 2027 joulukuussa 2025 toimitettavassa investointisuunnitelmassa 2027–2030, joista ei ole ollut kirjauksia aiemmin ministeriöihin toimitetuissa investointisuunnitelmissa 2026–2029?

Pelastuslaitoksen osalta toimitettu investointisuunnitelma ei ole muuttunut. Investointien toteutusta on hidastanut lainanottovaltuuden puuttuminen. Vuoden 2025 investoinnit toteutetaan vuosikatteella. Itse investointisummaa ja investointien toteutusta hidastaa arvio taseinvestointien tulevien vuosien poistoista ja käyttötalouden kehysten tiukkuudesta.

Kuvaus pelastustoimen vuoden 2027 investointikohteiden määrällisistä tavoitteista. Eritelty kuvaus niiden tarpeista ja vaikutuksista.

Investoinnit ovat pitkälti korvausinvestointeja, jolla pyritään turvaamaan toiminnan jatkuvuus kaluston tullessa elinkaaren päähän. Keskeinen uudempi pitkäaikainen sitoumus on Otaniemen paloaseman täysimittainen käyttöönotto vuonna 2027. Lopullinen ajoitus on vielä epävarma. Tällä varmistetaan kaakkaisen Espoon ongelmaluokituksen tavoitettavuus riittävän nopeasti jatkossa. Jo sitä ennen talvella 2025 aloittanut Otaniemen väliaikaiselta paloasemalta operoiva kärkiyksikkö on tuomassa parannusta tavoitettavuusajoihin.

Lisäksi vuosien 2025 ja 2026 aikana on tarkoitus saada harjoitusalue Karjaalla käyttöön. Miniminä on saada maatyöt ja alueen päällystys tehtyä vuosien 2025 ja 2026 aikana sekä sisäpalosimulaattorin siirtäminen alueelle ja huoltotilat henkilöstölle. Pyrkimyksenä on kustannusten hallitsemiseksi saada harjoitusalueelle käyttäjiä myös muista yhteistyökumppaneista.

Suunnittelukauden loppupuolella on tarve Kirkkonummen Masalan paloasemalle, joka alkuun voisi toimia kärkiyksikköperiaatteella ja toimintaa laajentaa alueen kasvun myötä. Toinen kasvukäytävä on Espoo–Lohja -välillä riippuen Länsirata-hankkeen etenemisestä ja siihen kytköksissä olevan maankäytön ja rakentamisen edistymisestä. Tämä luo tarvetta mahdollisesti paloasemalle Kirkkonummen Veikkolaan. Näillä hankkeilla turvataan kasvavien taajamien pelastustoimen ja ensihoidon palvelujen kysynnän muutos.

Edellä olevat paloasemahankkeet ovat osana hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmaa ja sen perusteella johdettua toimitilaohjelmaa (aluehallitus 10.2.2025).

Kalustoinvestointien määrään vaikuttaa olemassa olevan kaluston elinkaarihallinta ja siihen liittyen jatkuva kunnossapitokulujen seuranta. Pelastusajoneuvon arvioitu käyttöikä on ollut noin 20 vuotta ja öljyntorjunta-alusten noin 30 vuotta. Tämä edellyttää elinkaaren puolesta välissä tehtävää peruskunnostusta. Pelastusajoneuvoja kierrätetään päätoimiselta paloasemalta sopimuspalokuntien käyttöön.

Pienempinä hankkeina on ISF-rahoituksella toteutettava CBRNE- ja rauniopelastuskyvykkyyksien rakentaminen.

Onko hyvinvointialueen pelastustoimessa jotakin sellaista kalustoa tai laitteistoa, jota pystyttäisiin hyödyntämään yhteiskäyttöisesti pelastustoiminnan yhteistyöalueiden välillä? Jos on, kuvaus kalustosta ja/tai laitteistosta.

Pelastustoimessa ei ole erikseen määriteltyä yhteiskäyttöistä kalustoa tai laitteistoa. Tarpeen mukaan voidaan irrottaa omaa tarvetta varten hankittua kalustoa tukemaan pelastustoimintaa oman yhteistyöalueen ulkopuolella ja tätä käytetään säännöllisesti mm. Varsinais-Suomen ja Kanta-Hämeen kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksen perusteella.

6. Pelastustoimen palveluiden tuottavuus

Hyvinvointialueen palvelut on suunniteltava ja toteutettava taloudellisesti ja vaikuttavasti. Julkisesti rahoitettuna toimintana myös pelastustoimen tuottavuutta on tarpeen tarkastella hyvinvointialueilla, jotta julkisilla resursseilla voidaan kattaa myös tulevien sukupolvien palvelutarpeita.

Tuottavuudella voidaan tarkoittaa sekä tietyllä panostuksella aikaansaatuja palvelusuoritteiden määrää, että palveluilla aikaansaatuja vaikutuksia. Tuottavuutta voidaan tarkastella tasoeroina eri yksiköiden välillä tai muutoksena ajan kuluessa.

6.1. Toteutetut tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja investoinnit

Kuvaus vuonna 2024 toteutetuista toimenpiteistä ja investoinneista, joilla parannetaan pelastustoimen tuottavuutta

Vuoden 2024 investointiohjelmaa sopeutettiin rahoitustilanteen vuoksi, joten osa tavanomaisista kalustohankinnoista jäi tekemättä. Esimerkiksi pelastusajoneuvojen käyttöikää on nostettu. Tämä on johtanut kunnossapidon kulujen kasvuun. Myös vähäkäyttöisestä ja epätarkoituksenmukaisesta kalustosta on päätetty luopua 2025 vuoden aikana. Elinkaarimallihallinnan osalta ei ole kuitenkaan edetty suunnitellun mukaisesti.

Tuottavuutta nostettiin tiukalla vuorosuunnittelulla ja vastesuunnitelmaa täsmentämällä. Aseman henkilöstökustannusta saatiin näin hillittyä palkankorotuksista huolimatta. Tuottavuutta parantavana toimena Otaniemen väliaikaiselle paloasemalle otettiin käyttöön kärkiyksikkö tammikuussa 2025. Kärkiyksikkötoiminnan tuottavuus- ja kustannusvaikutuksiin voidaan ottaa kantaa myöhemmin, kun yksikön toimintamallista saadaan käyttökokemusta vuoden 2025 aikana.

Investointien tarve pyritään arvioimaan entistä tarkemmin toimintavalmiuden varmistamisen tarpeiden ja riskianalyysin perusteella.

Pelastuslaitoksella ollaan ottamassa käyttöön kaluston ja laitteiden elinkaarikustannusten hallinnan toimintamallia, jossa mm. tutkitaan mahdollisuuksia pidentää kaluston käyttöikää toimintavarmuutta vaarantamatta sekä kierrättää kalustoa vilkkaampien ja rauhallisempien toimipisteiden välillä huomioiden myös sopimuspalokuntien kalusto. Esimerkiksi poistuneiden ambulanssien hyödyntäminen pelastuslaitoksen huoltoajoneuvoina (rahallinen säästö 80 000 €). Samalla arvioidaan uudenlaisten toimintamallien käyttöönoton mahdollisuuksia, esimerkiksi kärkiyksikkötoimintamalli, joka on suunniteltu otettavaksi käyttöön Otaniemen paloaseman osalta.

Yhteistyöverkostoissa yhdistetään voimavaroja ja jaetaan parhaita käytäntöjä. Verkostoyhteistyön avulla valmisteltu ohjeistus pyritään pitämään ajantasaisena ja olemaan helposti löydettävissä. Länsi-

Uudenmaan pelastuslaitos osallistuu Uudenmaan alueen HIKLU-yhteistyöverkoston toimintaan ja YTA-alueen yhteistyöhön sekä valtakunnalliseen Hyvil Oy:n koordinoimaan pelastuslaitosten kumppanuusverkostotoimintaan. Uudenmaan pelastuslaitosten yhdessä tekemät linjaukset pelastustoiminnassa ja onnettomuuksien ehkäisyssä ovat parantaneet tuottavuutta Länsi-Uudenmaan alueella.

Pelastustoimen palvelujen ja suorituskykyjen mitoittamista entistä riskiperusteisemmin kehitetään Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisessä Palosuojelurahaston rahoittamassa hankkeessa vuosien 2024–2026 aikana. Vuoden 2024 aikana on edistetty normaaliolojen ja poikkeusolojen riskiarvioiden yhteensovittamista sekä arvioitu mm. alueellisten suorituskykyjen investointiperusteita.

Yhteisiä tietopohjia ollaan kehittämässä sekä Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisessä projektissa että hyvinvointialueen sisällä. Pelastuslaitoksella ollaan kehittämässä tiedolla johtamista, jonka yhtenä osana tullaan tarkastelemaan tuottavuuden mittareita. Tämä parantaa palvelujen suunnittelua ja voimavarojen kohdentamista. Haasteena on kansallisen tiedonhallinta- tai tiedolla johtamisen järjestelmän (TJ) viivästyminen ja tältä osin käytännössä tiedolla johtamisen analytiikka ja datapohja on pitkälti hyvinvointialueen omaa ja verkostoissa jaettua.

Mahdollisuuksia tuottavuuden kehittämiseksi nähdään myös pelastustoimen tietojärjestelmähankkeiden toteuttamisessa. Kansallisten järjestelmähankkeiden viivästyminen ja laajuuden supistuminen on johtamassa tilanteeseen, että hyvinvointialueen omat ratkaisut mm. tiedolla johtamisella ovat sellaisella tasolla, että hyvinvointialueella ei ole mahdollisuutta ottaa kansallista ratkaisua käyttöön. Tämä johtaa tilanteeseen, että kansallisesti yhteistä tietoa Pelastustoimen tilasta ei ole saatavilla. Jatkossa on tärkeää, että kansalliset tietojärjestelmähankkeet saataisiin kohtuullisessa ajassa valmiiksi, jotta niitä voitaisiin hyödyntää tiedolla johtamisessa ja tuottavuuden kehittämisessä.

Keskeinen kansallinen suoraan palvelutuotantoon vaikuttava järjestelmähanke on onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmä, jonka käyttöönottoon vaikuttaa erityisesti sen tuoma lisäarvo palvelujen tuottamiselle. Keskeinen lisäarvo syntyy, kun mukaan saadaan digitaalinen asiointi.

 Muokkaa vastausta

Sulje